

ויזרע יצחק

פרשת "וילך"

הפטרה: "שובה ישראל"
ה' תשרי תשס"ט

יוצא לאור ע"י מדרשת

"ויזרע יצחק"

ח"פ	ב"ש	י"ם	ת"א	
17:52	18:03	17:46	18:01	כניסת שבת
18:57	18:58	18:56	18:58	צאת שבת
19:32	19:33	19:31	19:33	רבנו תם

הגיגים מפרשת השבוע

"וילך משה וידבר את הדברים האלה" (דברים לא א)

"וילך משה" לא פורש להיכן הלך. אלא, לפי שרצה משה לומר "לא אוכל עוד לצאת ולבא", והיות ואת הביטוי "לא אוכל" אפשר לפרש בשני מובנים: "לא אוכל" במשמעות של איני מסוגל כמו: "מבלתי יכולת" או "לא אוכל" במשמעות של איני רשאי מלשון "לא תוכל לאכול בשעריך" (דברים יב' ז). כאן אומר משה "לא אוכל" במשמעות של "איני רשאי עוד לצאת ולבא" לפי שכבר נתנה הרשות ליהושע. אבל משה היה ירא פן יבינו ישראל "לא אוכל" במשמעות של "מבלתי יכולת לילך לבא ולצאת לפניכם כפעם בפעם" לכן הלך משה לפני כל ישראל בזריזות לארצה ולרחבה כי בזה הראה להם כי ככתו או כן עתה לילך ולצאת ולבא לפניכם ואז יבינו מעצמם שמאמר "לא אוכל" כוונתו איני רשאי.

"וקם העם הזה" (דברים לא טז)

וכי קימה היא לו והלא ירידה והשפלה היא לזונה אחרי אלהי נכר? אלא, אפשר להבין זאת על דרך הכתוב: "וישמען ישורון ויבעט" (דברים ל"ב טו) מה שגרם ל"ויבעט" הוא "וישמען" לכך אמר: "וקם העם" כלומר היתה לו קימה בעולם בירושת הארץ, ועושר וכבוד ושמען, ומזה יצא לו שיבעט וזנה אחרי אלהי נכר הארץ וכך ניתן להבין את הפסוק בהמשך: "כתבו לכם את השירה הזאת... כי אביאנו... ואכל ושבע ודשן ופנה אל אלהים אחרים" (פסוק יט), הרי שהקדים "שבע ודשן" ל"ופנה".

"את דברי השירה הזאת עד תבום" (דברים לא ל)

מובא במדרש תנחומא, מפני מה כל שירה האמורה לשעבר הוא בלשון נקבה ושירה האמורה לעתיד בלשון זכר? לומר לך מה נקבה מתעברת וחוזרת ומתעברת כך בגאולות שעברו נגאלים וחוזרים וגולים, אבל בגאולה העתידה משיהיו נגאלים שוב אינם גולים לעולם, ולפיכך אמורה בלשון זכר, שנאמר: "ביום ההוא יושר השיר הזה בארץ יהודה עיר עז לנו ישועה ישית חומות וחל" (ישעיה כו), וכתוב: "שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה הושיעה לנו ימינו וזרוע קדשו" (תהלים צח)

"הלא על כן אין א-לוהי בקרבי מצאוני הרעות האלה" (דברים לא י)

אמר על כך רבי שמחה בונם מפשיסחא: עצם אמירת "על כן אין א-לוהי בקרבי" לחטא יחשב, שכן חייבים ישראל להאמין כי אפילו בעת הצרה החמורה ביותר, שרוי ה' יתברך בקרבנו, כפי שנאמר: "עמו אנכי בצרה", ומכיוון שלא האמינו בכך, ראויים הם באמת להיענש מידה כנגד מידה בהסתרת פנים.

"ברוך אתה ה' מלך מוזל וסולז לעוונותינו"

שאל האדמו"ר רבי ישראל מרוזין זצ"ל: איך אנו חותמים ברכה זו עם שם ה', והרי יש חשש שמא ח"ו לא יסלח בורא עולם על העוונות, ואם כן נמצא שברכנו ברכה לבטלה? והשיב, למה הדבר דומה? לאב שיש לו בן חביב עליו מאוד ויש לאב תענוג להשתעשע עם הבן, והיה ביד האב תפוח גדול ויפה והיה מציע את התפוח לבן, וכשהיה הבן מושיט ידו לקחת את התפוח, חוזר בו האב ומשיב ידו. ככה עשה האב כמה פעמים, כדי להשתעשע עם בנו. אך הבן שהיה פיקח קם ובירך: "ברוך את ה'... בורא פרי העץ"! ואז היה האב מוכרח לתת לו את התפוח, כדי שלא תהיה ברכתו לבטלה. כמו כן אנחנו מברכים ביוה"כ "ברוך אתה ה' מלך מוחל וסולח לעוונותינו", כדי שהשם יתברך ודאי ימחול לנו על עוונותינו, כדי שלא יהיה חשש ברכה לבטלה. (טעמי המנהגים)

לרפואת הרדה"ג מרדכי צמח אליהו בן מזל טוב שליט"א בתוך שאר חולי עמו ישראל

לקבלת העלון ישירות לתיבת הדואר האלקטרוני שלך, נא שלח מייל לכתובת זו : yosbh1@gmail.com

העלון מוקדש לע"ג

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

יום הכיפורים

א-לוקי אל תדינני כמעלי

"כי זוכר כל הנשכחות אתה..."

דרכך הוא, רבונו של עולם, לזכור רק כל מה שהאדם שוכח, וכך אתה נוהג במצוות וגם בעבירות. בשעה שאדם עושה מצוה ושוכח אותה, מפני שאינו מחזיק טובה לעצמו ואינו מתפאר בה - אותה שעה הקדוש ברוך הוא זוכר אותה, אבל אם האדם אינו שוכח את המצוה שעשה, והוא מתפאר בה ומתגאה בה ומחזיק טובה לעצמו - הרי מצוה כזאת, מצוה שהיא עטופה בגאווה, אין הקדוש ברוך הוא רוצה לזכרה. והוא הדבר, בעבירות. בשעה שאדם עובר עבירה ושוכח אותה, מפני שלא איכפת לו ואין היא גורמת לו צער ולא חרטה-זוכר אותה השם יתברך, אבל אם האדם אינו שוכח את העבירה שעבר, החטא עומד תמיד לנגדו והוא גורם לו צער וכאב, עבירה כזאת השם יתברך אינו רוצה לזכור אותה עוד. שכן "זוכר כל הנשכחות אתה", אתה זוכר רק מה שהאדם שוכח. (רבי משה לייב מסאסוב)

"ואין עִכּוּזָה לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדְךָ"

מספרים על חסיד שניגש לאדמו"ר והתאונן שאין לו הצלחה בלימוד וכל אשר הוא לומד נשכח ממנו. ענה לו הרבי "תעשה תשובה". "תשובה? מה הקשר בין תשובה לשכחה?" שואל החסיד. "פשוט מאוד" ענה הרבי "חז"ל למדונו ש"גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד" בתפילות הימים הנוראים אנו אומרים "אין שכחה לפני כסא כבודך".

ביאורי תפילות הימים הנוראים מהספר שפתי חיים

"אתה בזורתנו מכל העמים"

אתה השי"ת ברצונך "בחרת בנו מכל העמים" אף שמצד מעשינו לא היינו ראויים לבחירתך, בחירה זו היתה בשעת יציאת מצרים. "אהבת אותנו" במתן תורה, כי בזה באה לידי ביטוי האהבה הגדולה של השי"ת לישראל. "ורצית בנו" אחרי חטא העגל, על ידי תשובת ישראל ותפילת משה, ביום הכיפורים נתרצה הקב"ה לישראל בשמחה. כתוצאה מעת רצון זו ותפילת משה "ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה". "ורוממתנו מכל הלשונות" בזה שהשכינה תשרה רק על ישראל ולא תשרה על אומות העולם. "וקדשתנו במצוותיך" מטרת המצוות היא לקדש אותנו, וכל מצוה מוסיפה קדושה לאדם וזהו שכר המצוה. וכתוצאה מכך, "וקרבתנו מלכנו לעבודתך" כי על ידי קדושת המצוות השורה עלינו אנו ראויים לעבוד את ה' ולשרתו. השיא והפסגה של בחירת עם ישראל הוא: "ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת" שמו יתברך נקרא עלינו "עם ה'" ועלינו מוטל התפקיד הנשגב לקדש את שם ה', ככל שתגדל מעלתנו ומדרגתנו באותה מידה מתקדש שמו ית' בכריאה.

"ותתן לנו ה' א-לוקינו באהבה את יום הכיפורים הַזֶּה"

ראש השנה הוא יום הדין לכל באי עולם. אך יום הכיפורים הוא מתנה מיוחדת, שהשי"ת נתן לעם ישראל ברדת משה מהר סיני עם הלוחות השניים ביום הכיפורים, שעשו אז תשובה שלימה, וקיבלו את יום הכיפורים ליום סליחה וכפרה עד סוף כל הדורות. ההסבר לכך שיום הכיפורים ניתן רק לעם ישראל, מפני שעם ישראל הם העם הנבחר לעבודת ה', והשי"ת חפץ בהם, ואילולי כפרת יום הכיפורים מדי שנה, היו מגיעים ח"ו למצב שיתחייבו כליה מרוב העונות, לכן נתן השי"ת יום כיפור שעל ידו מתנקים מהחטאים מדי שנה, ולא מגיעים לכך שהשי"ת יצטרך לאבדם מן העולם. לעומת זאת אומות העולם תפקידם רק לשרת לישראל, ואם יתחייבו כליה מה בכך, כי קיומם אינו הכרחי לתכלית הבריאה לכן אין להם יום הכיפורים.

"כי זוק לישראל הוא מִשְׁפָּט לֹא-לִקְי יַעֲקֹב"

"חק" מלשון מזונות, "ישראל" הם הצדיקים עובדי ה'. כלומר הצדיקים מובטחים שיקבלו ברה"א את כל הנצרך להם לעבודת ה', מבלי דין ומשפט, ומבלי שינכו להם משכרם בעולם הבא, מפני שהקב"ה רוצה וצריך את עבודתם, כמשרתי מלך בשר ודם המקבלים מהמלך את כל ההוצאות, מבלי דין ודברים, ולא על חשבון משכורתם. אך הפחותים במדרגתם עליהם נאמר: "משפט לא-לקי יעקב". "יעקב" ביחס ל"ישראל" הכוונה לכאלה שאינם כל כך עובדי ה', אותם צריכים לדון ולשפוט באיזו מידה מגיע להם צורכיהם, יתכן שיקבלו אך על חשבון שכרם בעוה"ב.

"ואין עִכּוּזָה לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדְךָ"

כסא הכבוד נבנה ממעשיהם של ישראל וכל מעשה - טוב או רע - משאיר רושם בכסא הכבוד.

מערכת "ויזרע יצחק" מברכת את כל עם ישראל - בברכת חתימה טובה.

הארות והערות ניתן להפנות לבן חמו יוסף 052-3268315 yosbh1@gmail.com

גמ"ח תפילין "יד יצחק"

ברשותינו מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) להשאלה בטלפון: 052-3268315

חברת הבקשות "מאיר השחר" בני ברק ומדרשת "ויזרע יצחק"

לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו יום ששי - 14:00. בית כנסת "תורת ישראל" קרית הרצוג ב"ב